IZDAJA ZA NARODNE PIONIRJE

Leto XXV., št. 27 | Poštnina plačana v gotovini Postgebühr bar bezahlt | Ljubljana, nedelja 4. februarja 1945 | Prein — Cena 2.— L

Opravništvo: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Izključno zastopstvo za oglase iz Italije in inozemstvo: UPI S. A., MILANO

Računi: za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije: Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo:
Ljubljana — Puccinijeva ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Sowjetangriffe zwischen Crossen und dem Oderbruch abgeschlagen

Heldenkampf der Besatzung von Budapest — Unsere Front in Südpommern an mehreren Abschnitten im Gegenangriff vorverlegt — Angreifende Sowjets nördlich Heilsberg und beiderseits Königsberg in schweren Kämpfen aufgefangen — Vergebliche bolschewistische Durchbruchsversuche in Kurland — USA-Regimenter erlitten bei St. Vith beträchtliche Verluste — Der Feinddruck im Ober-Elsass dauert an — Erbitterte Kämpfe in Kolmar — Britischer Terrorangriff auf Wiesbaden

Aus dem Führerhauptquartier, 3. Febr. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Die tapfere Besatzung von Budapest hält immer noch auf engem Raum um die Burg zusammengedrängt und aus der Luft versorgt, dem bolschewistischen Ansturm stand.

Zwischen der Hohen Tatra und dem Oderknie bei Grünberg scheiterten sämtliche feindlichen Angriffe an dem gefestigten Widerstand unserer Truppen. Im Raum von Steinau warfen starke deutsche Kampfgruppen den Feind im Gegenangriff zurück. Die Besatzung des Ortes verteidigt sich weiter hartnäckig. An der Oder, zwischen Crossen und dem Oderbruch wurden feindliche Angriffe gegen unsere Brückenkopfstellungen zum Teil im Gegenangriff abgeschlagen. Im Raum von Köppen führten unsere Kampfgruppen mehrfache Angriffe gegen sowjetische Verbände und fügten ihnen hohe Verluste zu. Die Besatzungen von Posen und Schneidemühl hielten den anstürmenden sowjetischen Verbänden weiter stand.

Im Südteil Pommerns wurde die Front zwischen Schloppe, Deutsch-Krone und Jastrow gegen erneute feindliche Angriffe behauptet und in mehreren Abschnitten im Gegenangriff vorverlegt. Im Raum nördlich Schwetz gegen die Marienburg und gegen Elbing griff der Feind stark aber erfolglos an.

In Ostpreussen fingen unsere Divisionen nördlich Heilsberg und beiderseits Königsberg die angreifenden Sowjets in schweren Kämpfen nach Abschuss von 59 Panzern auf.

In Kurland setzten die Bolschewisten ihre Durchbruchsversuche südöstlich Libau und südlich Frauenburg wieder fort. Sie wurden bereits vor unseren Stellungen zu Boden gezwungen und verloren dabei 46 Panzer.

Stärkere Verbände von Jagd- und Schlachtfliegern fügten im mittleren Teil der Ostfront vor allem dem feindlichen Nachschubverkehr hohe Verluste zu. Die Sowjets verloren hierbei gestern 27 Panzer, 34 Geschütze und 870 motorisierte und bespannte Fahrzeuge.

Aus Holland und von der Westfront werden lebhafte Fliegertätigkeit und zunehmendes Artilleriefeuer gemeldet.

Im Gebiet von Monschau haben unsere Truppen eine verkürzte Stellung am Ostrand des Monschauer Forstes bezogen, gegen die der Feind seine Angriffe fortsetzt. Südlich davon wird um mehrere Ortschaften, die der Gegner den ganzen Tag über angriff, heftig gekämpft. Südöstlich St. Vith blieben die angreifenden amerikanischen Regimenter unter beträchtlichen Verlusten liegen. Kämpfe mit dem am Abend erneut angreifenden Feind sind dort im Gange.

Im Raum von Saarlautern wurden starke feindliche Bereitstellungen durch unsere Artillerie zerschlagen. In und westlich Hagenau brachen die Angriffe der Amerikaner in unserem Abwehrfeuer zusammen.

Der Druck des Feindes auf die Nord- und Südflanke unseres Stellungsbogens im Ober-Elsass dauert an. Neue amerikanische Divisionen wurden dort in die Schlacht geworfen und konnten nach erbitterten Kämpfen in Kolmar eindringen. Aus Appenweier wurde der Gegner wieder geworfen.

In Italien sprengte ein eigener Stoßtrupp südwestlich des Comacchio-Sees einen feindlichen Stützpunkt und brachte Gefangene ein.

Anglo-amerikanische Tiefflieger setzten ihren Terror gegen die Zivilbevölkerung West- und Südwestdeutschlands fort. In der vergangenen Nacht führten die Briten einen Terrorangriff gegen das Stadtgebiet von Wiesbaden und warfen Bomben auf weitere Orte im rheinisch-westfälischen und im südwestdeutschen Raum, wodurch zum Teil erhebliche Schäden in Wohnvierteln entstanden.

Sovjetski napadi med Crossnom in Odrskimi močvirji odbiti

Junaški boj budimpeštanske posadke — Bojišče na južnem Pomorjanskem smo na več odsekih s protinapadi premaknili naprej — Napadajoči boljševiki prestreženi v težkih bojih severno od Heilsberga in ob obeh straneh Königsberga — Brezuspešni boljševiški prebijalni poizkusi v Kurlandiji — Ameriško polke so doletele pri St. Vithu znatne izgube — Sovražni pritisk v zgornji Alzaciji se nadaljuje — Ogorčeni boji v Kolmaru

Britanski terroristični napad na Wiesbaden

Führerjev glavni stan, 3. febr. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja: Junaška budimpeštanska posadka, stisnjena na tesnem področju okrog gradu ter oskrbovana po zraku, se še vedno upira boljševiškemu navalu.

Med Visoko Tatro in kolenom Odre pri Grünbergu so se izjalovili ob utrjenem odporu naših čet vsi sovražni napadi. Na področju pri Steinau so vrgle močne nemške bojne skupine sovražnika s protinapadom nazaj. Posadka tega kraja se še nadalje žilavo brani. Ob Odri med Crossnom in Odrskimi močvirji smo deloma s protinapadi odbili sovražne sunke proti našim predmostjem. Okrog Reppna so naše bojne skupine večkrat napadle sovjetske oddelke ter jim prizadejale visoke izgube. Posadki Poznanja in Schneidemühla sta še nadalje zdržali napade sovjetskih odelkov.

Na južnem delu Pomorjanske smo obdržali bojno črto med Schloppejem, Deutsch-Krono in Jastrowem kljub ponovnim sovražnim napadom. Na več odsekih smo jo s protinapadi ponaknili naprej. Na področju severno od Schwetza je sovražnik močno, a brezuspešno napadal proti Marienburgu in Elbingu.

V vzhodni Prusiji so prestregle naše divizije severno od Heilsberga in ob obeh straneh Königsberga napadajoče boljševike v težkih bojih, v katerih so uničile 59 oklopnikov.

V Kurlandiji so boljševiki znova poizkušali prebiti nemško bojno črto jugovzhodno od Ljepaje in južno od Salduja, že pred našimi postojankami smo jih prisilili ob tla. Izgubili so 46 oklopnikov.

Močnejši oddelki lovskih in bojnih letal so prizadejali na srednjem delu vzhodnega bojišča velike izgube zlasti sovražnemu oskrbovalnemu prometu. Boljševiki so izgubili včeraj 27 oklopnikov, 34 topov in 870 motoriziranih in vprežnih vozil.

Z Nizozemske ter z bojišča ob Roeri poročajo o živahni letalski aktivnosti ter o naraščajočem topniškem ognju.

Na monschauskem področju so zasedle naše čete skrajšane postojanke ob vzhodnem robu Monschauskega gozda, ki jih sovražnik sedaj dalje napada. Južno odtod se razvijajo siloviti boji za nekatere kraje, katere je nasprotnik ves dan napadal. Jugovzhodno od St. Vitha s obtičali napadajoči ameriški polki z znatnimi izgubami. Tam se bijejo boji s sovražnikom, ki je pričel zvečer znova napadati.

Na področju Saarlauterna je razbilo naše topništvo močna sovražnikova zbirališča. V Hagenau ter zapadno od njega so se izjalovili napadi Američanov v našem obrambnem ognju.

Sovražni pritisk proti severnemu in južnemu boku loka naših postojank v zgornji Alzaciji se nadaljuje. Tam so vrgli v borbo nove ameriške divizije, katerim se je po ogorčenih bojih posrečilo vdreti v Kolmar. Iz Appenwejerja smo vrgli nasprotnika zopet nazaj.

V Italiji je neka napadalna skupina jugozapadno od jezera Comacchio poletela v zrak sovražno oporišče ter privedla ujetnike.

Anglosemeriški nizko leteči letalci so še dalje terorizirali civilno prebivalstvo zapadne in jugozapadne Nemčije. V preteklo noč so Britanci teroristično napadli mestne predele Wiesbadna ter vrgli bombe na naselja v rensko-vestfalskem in jugozapadnem nemškem področju. Dejoma je nastala v stanovanjskih predelih znatna škoda.

Poslednja poročila z vzhodnega bojišča

Berlin, 2. febr. Mednarodni poročevalski urad poroča s severnega bojišča:

Nemci so včeraj z vsemi silami močno napadali sovjetsko predmostje pri Steinau. Nemške čete so zavzele nazaj več vasi ter razen nekaj ostankov uničile severovzhodno od Steinaua obkoljeno sovjetsko bojno skupino. Posadka Steinaua je torej včeraj odšla osredotočene sovjetske sunke. Nemške čete so razbile tudi boljševiške sile na zapadnem obrežju Odre, vzhodno od Liegnitza (Liegnitza) ter po prodoru razbile na dva dela sovražno predmostje.

Pred Vratislavo so napadale močne nemške napadalne skupine boljševiške oddelke ter zajele ujetnike. Jugovzhodno od šlezijskega glavnega mesta so Nemci močno pritiskali na sovjetsko predmostje pri Oniai.

V vzhodni Prusiji so prestregle nemške čete severno od Heilsberga in na obeh straneh Königsberga v težkih bojih močne boljševiške napade ter uničile 5 sovražnikovih bojnih voz.

V Kurlandiji se je ponovno ojačil sovjetski pritisk na starih težiščih južnovzhodno od Ljepaje in južno od Salduja. Razen krajevnih vdorov, ki pa so bili takoj zajezeni, se je zrušil boljševiški naval še pred nemškimi postojankami. Po delnih poročilih so izgubili boljševiki tam nadaljnjih 46 oklopnikov.

Na področju Kasarna so Nemci s trdimi protinapadi zopet odpravili pred dvemi dnevi nastalo krizo. Nemške čete so odstranile zapadno obrežje Odre boljševiških napadalnih čet, vzhodno od Kusrina, pa so odbile vse sovjetske sunke. Na vsem južnem pomorjanskem področju so napadli močni nemški oddelki boljševiške sile ter so pomaknili svoje postojanke daleč naprej.

Vzhodno od Frankfurta ob Odri se je vršila včeraj v bližini zgodovinskega bojišča pri Kunersdorfu velika bitka, v kateri so nemške čete obkolile in stisnile na tesen prostor več motoriziranih sovjetskih oddelkov.

Hrvatsko-nemški napad pod Mostarjem

Berlin, 2. febr. Mednarodni poročevalski urad poroča iz Hrvatske:

V Hercegovini so napravili hrvatski oddelki južno od Mostarja večjo akcijo proti tolovajem. Prodrli so preko gorovja proti jugu, obkolili večjo komunistično tolpo ter jo popolnoma uničili. Za tolovaje izredno važno oskrbovalno cesto v bližini jadranske obale so prekinili ter jo zavarovali z znatnimi silami. Tolovajske izgube so znašale 200 mrtvih, 135 ujetnikov, 4 oklopniki ter precejšnje množine orožja in streliva zaplenjeni. Hrvatsko-nemški oddelek je izgubil samo 20 mož.

O položaju na bojiščih

Berlin, 3. febr. O položaju na bojiščih poroča vojaški sodelavec agencije DNB dr. Max Krull:

Kar smatrajo nekateri poslednje dni za razbremenitev vojaškega položaja na nemškem vzhodnem področju, je v resnici le prehod v nov skrajen napor sil za odločilni spopad. Vendar drži dejstvo, da se je položaj utrdil ter da se je ob koncu prve bojne faze pokazalo, da so vzeli boji bolj pozicijski značaj. Ta odmor pa je danes že dovolil nemškemu vodstvu, da je razbremenilo številne odseke bojišča, pri čemer je lahko s sistematično uporabo letalstva na težiščih zimske bitke močneje nadziralo logodke za sovražnimi črtami.

Bojišče je razčlenjeno v dva velika odseka:

1. Področje na vzhodnem obrežju Odre od Ratibora do Stettina. Tu se vršijo izredno raztegnjeni boji za reko. To bojišče je dolgo približno 700 kilometrov in vzko mesto na tem področju se lahko smatra za bojišče ali pa se lahko v to še razvije. Ob tej reki so bile zgrajene nemške obrambne postojanke, ki so se v poslednjih dneh dobro izkazale in ki predstavljajo zaščitni jarek proti sovražnemu navalu. Razen tega onemogoča tudi odjuga uporabo ledene plasti ter otežuje delo pionirjev za prehod preko reke. Zaradi tega je boj za majhna sovjetska predmostja precej ponemben. Severozapadno od Küstrina so dosegli boljševiki Odro šele na enem mestu. Pri tem pa se ne sme prezreti, da je eden izmed boljševiških ciljev mesto Stettin s čemer bi dobili boljševiki v roke vse vzhodno obrežje Odre. Kot glavno težišče bodočih bojev je smatrati tek reke od Küstrina do Frankfurta ob Odri. Položaj sliši situaciji Sovjetske zveze v jeseni leta 1941., ko so bile nemške čete po vrsti blestečih zmag, ki so veljale sovražnika milijone mrtvih in ujetih, pred vratmi Moskve.

Preden pa bo pričel sovražnik splošni napad na nemško glavno mesto, bo moral še računati s silo nemške obrambe. Posebne omembe je vredno, da se je izkazal odpor na področju med Zielenzigom in Frankfurtom v teh dneh za zelo močnega. Odločne so bili poslani na to področje določeni oddelki iz velikega rezervoarja nemških ofenzivnih sil.

2. Področje južno od Vzhodnega morja, med Odro in Pregolo. Tam hočejo boljševiki dobiti v svoje roke odprte luke Stettin, Gdynijo (Gotenhafen), Gdansk in Königsberg. Poslej se boljševikom na nobenem mestu ni posrečilo ustvariti mornariškega operišča ob nemški obali ali zasesti luko, ki bi jim olajšala oskrbovalni promet. To je zanje toliko bolj občutno, ker jim vztrajnost kurlandskega prelmostja brani tudi dohod do luk Liepaje in Ventspilsa. Zaradi tega so boji pri Pili (Schneidemühle), Deutsch-Kroni, Jastrowu, Grudziadzu, Marienburgu in Elbingu bitka za morsko cesto. Najdalje je prišel sovražnik v vzhodni Prusiji, vendar se mu ni posrečilo dokončno presekati edinske zveze med Königsbergom in Gdanskom. Severno od Königsberga je nad silo nemškega protisunka to področje pri Kranzu nekoliko popustilo, čilovitost sovražnih napadov in, ker je tudi pri Friedlandu in Kreuzburgu nemški odpor še nezlomljen, še ni mogoče reči, kakšen in kdaj bo konec teh bojev.

Na zapadu so se prebili Američani pri Monschau in St. Vithu korakoma proti nemškemu zapadnemu braniku in so morali na czemlju pred utrdbami prestati težke boje, medtem ko skušajo Francozi čimbolj izrabiti svoj vdor ter dobiti vsaj del levega obrežja Rena. Nemško vodstvo štedi pri obrambi tega dvojnega pritiska čim bolj svoja sredstva, da bi prihranilo glavno silo za vzhod.

Strategija velikih prostorov

Berlin, 3. febr. DNB. Napačno bi bilo trditi, da je boljševiška ofenziva že prekoračila svojo kulminacijsko točko. Tudi pri tem ogromnem napadu je potek ofenzive valovit, kajti sovražnik se stalno trudi, da bi podprl svoje naprej potisnjene oklopniške osti s stalnim dovozom strelskih divizij. Iz tega nastajajo prehodni odmori, na katere vpliva tudi nujnost organizacije oskrbe. Na drugi strani pa tvorijo žilavo branjena nemška oporišča za sovražnikovim bojiščem bistveno oviro, ki bo postala posebno pomembna takrat, ko bo sovražnik zaradi vremenskih razmer prisiljen držati se za svoj prevoz cest. Na vprašanje, kdaj bo prišla ta točka kulminacije nasprotnikove ofenzive, naravno sedaj ni mogoče točno odgovoriti, gotovo pa je, da bo posvetilo nemško vodstvo ravno z ozirom na nameravane protimere svojo posebno pozornost temu problemu.

Razvoj modernega oklopniškega orožja in sploh uporaba strojev v tej vojni sta dovedla do operacij, ki se raztezajo na velikem področju, operacij kakršnih doslej nismo poznali. V prvi svetovni vojni so se prodori sovražnikovega bojišča kmalu zopet zaustavili, ker ni bilo možno tako hitro prodreti, da nasprotnik ne bi imel več časa izgraditi novo obrambno bojišče. V tej vojni pa se je zaradi olgovarjajočega osredotočenja težkega napadalnega orožja in hitrih čet vedno znova posrečilo doseči take prodore, ki so imeli velike operativne posledice. Poslednji tovrstni primeri so nemški prodor v Ardenih ter sovjetski prodor iz mestišča pri Baranovu. Ne le uresitev novih obrambnih bojišč, ki jih dovršujejo Nemci s pomočjo rezerv povsod na vzhodu, marveč tudi pričetek operativnih protimer zahteva širših področij. Da je ta vojaška nujnost za Nemce grenka, ker je pri tem pretežno prizadeto nemško ozemlje, je dejstvo, s katerim je treba računati in ki bo imelo brezdvomno zaradi umika sto tisočih nemških rojakov iz teh področij, posledice za razlelitev življenjskih potrebščin.

Položaj na vzhodnem bojišču je nadalje označen z ojačenjem nemškega odpora, ki je posebno učinkovit na šlezijskem področju. Težišče vojaških dogodkov je trenutno na vzhodno-pruskem področju pa do spolnjega toka Visle, kjer se vrši težki boji z nadmočnimi nasprotnikovimi silami. Na srednjem bojišču so potisnili Nemci naprej prodrle sovražnikhove oklopniške osti nazaj in položaj je še v razvoju. Obe strani sta si popolnoma na jasnem, da ne gre tu le za vojaško marveč tudi za politično odločitev prveen reda. Iz tega razloga se bodo sile nemškega odpora iz globine področja stopnjevale do skrajnosti.

„Novo sleparstvo po Wilsonovem vzorcu"

Pripravlja se ogromna prevara nemškega naroda

Berlin, 3. febr. Z največjim poudarkom ter za naslovi čez celes trani obravnava danes berlinski tisk v nasprotnem časopisju sklenjeno nemško trojno konferenco, da objavi poseben poziv nemškemu narodu. »Völkischer Beobachter« pravi v članku z naslovom »Pripravlja se nova ogromna prevara«, v katerem obširno pojasnjuje zlom Wilsonovih ciljev, da je resnični program sovražnikov Nemčije v njenem uničenju. »Boljševiki, Američani in Britanci zastopajo sicer glede raznih točk različno mnenje, kolikor si pač nasprotujejo njihove težnje po oblasti nad svetom, toda v enem so si povsem edini: V nizkotnem in uničevalnem sovraštvu proti nemškemu narodu, piše list. Popolnoma vseeno je, kako izgledajo na zunaj te reševalne namere, ali »bo bolj poudarjena strast po moritvi ali pohlep po delavskih sužnjih ali pa po kaki drugi obliki žvotarjenja, ki bi jo sovražniki radi vsilili razbiti in raztrgani Nemčiji«.

Za nemške sovražnike je pomenilo dejstvo, da je porodil 20. julij 1944 povsem drugačne rezultate kakor so si jih oni želeli, pač hudo razočaranje. Usoda evropskih narodov, ki so bili medtem že nedvomno prodani boljševikom, je odpravila tudi poslednji dvom o sovjetskih namerah. Večino vzhodne Nemčije hočejo dodeliti lublinskemu odboru. De Gaullov zunanji minister je izjavil že pri svojem povratku iz Moskve, da bodo boljševiki priznali Franciji Porenje in Vestfalijo. V resnici bi se moral, tako pravi list ironično, glasiti nameravani proglas sovražnikov nekako takole: »Odložite orožje, da vas bomo mogli požreti. Odstopite svojem ozemlja, pa vas bomo samo polovico poklali, drugo polovico pa zasužnjili.« Ako pa bi znova poizkušali z wilsonovskim sovoženjem, potem bi to pač pomenilo podcenjevanje politične instinktivnosti nemškega naroda, kar še daleč ne bi odgovarjalo resnici.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi pod naslovom »Nova prevara po Wilsonovem vzorcu«, da pripravljajo sirokopotezen propagandni trik po vzorcu iz leta 1918. Nasprotniki nameravajo izdati nemškemu narodu sličen poziv kakor sta ga izdala pred Badoglijevim izdajstvom Churchill in Roosevelt italijanskemu narodu, »da se sedaj vrže Italija zato pokori z lakoto in prostitucijo, boljševizacijo in deportacijami«. V teh dneh bi radi ponudili nemškemu narodu »enakega strupa«, kakor mu ga je že nekoč dal Wilson. To pot pa so sovražniki vsekakor »bolj neumno začeli«, ker so prej dovolj pogosto in jasno objavili svoje uničevalne načrte. Vzorno delo nemške narodnosocialistične stranke je medtem dvaseti letnikom pojasnilo ves obsег Wilsonove prevare. Vsak Roosevelt, Stalinov in Churchillov proglas nemškemu narodu bodo nevtralno podpisali trije nadaljnji možje: Morgenthau, Ehrenburg in Vansittarts, pravi list. Morgenthau hoče uničiti nemško industrijo, Ehrenburg se zavzema za prislino deportacijo nemških delavcev, množične ustrelitve ter uničenje nemških intelektualcev. Vansittart pa smatra, da desetletja uničenje nemškega naroda zaj svojo življenjsko nalogo. Sovražniki pa tako dolgo ne bodo mogli doseči svojih ciljev, dokler se jim bo nemški narod odločno upiral z voljo, da ne bo nikdar kapituliral.

Bern, 3 febr. »United Press« javlja iz New Yorka, po neki vesti, ki jo je razširil radio Kairo, da se je včeraj pričela konferenca treh velesil. Kraj sestanka ni bil imenovan.

Amsterdam, 3. febr. Reuter poroča, da so španski delavci, ki so se vrnili z dela iz Gibraltarja v La Lineo, povedali, da je prispel v sredo zvečer Churchill z letalom v Gibraltar.

Pod boljševiško peto

O pravem stanju prilik v krajih, ki so jih zasedli boljševiki na Balkanu, prihajajo v svet le redka poročila. Zato pa so ta tem zgovornejša.

V Sofiji so sovjetski »osvoboditelji« podaljšali delovni čas v vseh podjetjih. V bolgarskih premogovnikih so uvedli stahanovski sistem dela, da bi izpolnili stalno naraščajoče boljševiške zahteve po bolgarskem premogu, ki ga vozijo preko Črnega morja v Sovjetsko zvezo. Rudarji so poskušali parkrat demonstrirati proti takemu postopanju. Posledica pa je bila streljanje rudarskih zaupnikov in deportiranje na stotine rudarjev v SSSR. Pri tem vlada v Bolgariji vedno večje pomanjkanje premoga, ki ga dobavljajo samo onim industrijskim obratom, ki delajo za sovjetsko vojsko. V Sofiji so odredili tudi prisilno zbirko za bolgarsko deco, ki jo »pošiljajo na oddih« v Sovjetsko zvezo. Številne aretacije in odgoni razumnikov so povzročile ogromno pomanjkanje tehnikov, zdravnikov, pravnikov, učiteljev in profesorjev. Zaradi tega je bila vlada prisiljena skrajšati rok študija na univerzah. Na stotine dijakov z nedovršenimi studijami je tako preko noči dobilo akademske naslove, ne glede na to, ali svojo stroko res obvladajo ali ne.

Iz Rumunije pa prihajajo poročila, da je bilo prepeljanih v koncentracijska taborišča okoli 20 odstotkov vsega rumunskega prebivalstva. Tako sedi pod ključem vsak peti Rumun. Zaprli so predvsem vse pripadnike razumniškega sloja, v kolikor niso bili člani komunistične stranke. Teh pa je v Rumuniji bore malo. V koncentracijska taborišča so poslali tudi vse Nemce in Madžare.

Iz Rumunije pobegli profesor Sangiorgiu je potrdil vest, da so vse rumunske tovarne pod nadzorstvom sovjetskih komisarjev. Vse te tovarne delajo samo za potrebe sovjetske vojske. V preje tako bogati Moldaviji je zavladala lakota. O krompirju, moki in olju ni več sledu. V rumunskih mestih so peki ustavili peko kruha, ker niso dobili moke. Sovjeti tudi odganjajo rumunsko živino v zmerom večjih množicah preko Dnjestra. Za poznad se boje vsi v Rumuniji lakote, kakršne rumunski narod ne pomni.

O razmerah v Srbiji smo že ponovno pisali. Nič boljše niso, prej celo slabše od onih v Rumuniji in Bolgariji. Komunisti sicer poče nesporno dejstvo, da jih je srbsko ljudstvo odklanjalo in jih še odklanja, da noče o njih zlepa nič slišati in da so lahko zavladali le s pomočjo sovjetskih tankov in topov. Pod zaščito in potuho sovjetskih čet se zato znašajo nad domačim prebivalstvom in ga skušajo na vse načine strahovati. Metode so enake kakor povsod drugod: množestvene aretacije, deportacije in likvidacije. Svojega cilja, ki je v obvladanju pokrajine in ljudi, pa kljub temu ne morejo doseči. Množice prebivalstva so sicer prestrašene in so se potuhnile, toda v srcih in dušah narašča odpor, ki se vedno bolj kaže tudi na zunaj v begu in zbiranju nacionalnih Srbov v gozdovih in hribih.

Tako lahko vzamemo katero koli pokrajino, katero so zasedli boljševiški oddelki, povsod vidimo isto sliko, sliko preganjanja in trpljenja domačega prebivalstva pod boljševiško peto sovjetskih komisarjev in domačih komunistov. A dosti na boljšem niso celo oni narodi, katere so z okupacijo »osrečili« Angleži in Američani. V svoji vazalski odvisnosti od Moskve Angloameričani ne stavljajo komunističnemu terorju nobenih zaprek, čeprav je v bistvu naperjen v enaki meri proti njim samim kakor proti domačemu nekomunističnemu prebivalstvu. Tako tudi ti narodi bridko občutijo moreči boljševiški pritisk.

Krvava sodba v Sofiji

Pričela se je likvidacija vseh bolgarskih narodnih sil — 105 smrtnih obsodb boljševiškega pravosodstva

Bern, 3. febr. Boljševiški proces iztrebljenja vseh vodilnih ljudskih sil v Bolgariji se je pričel s 105 smrtnimi obsodbami, ki jih je izreklo krvavo sodišče v Sofiji. To je samo navidezni postopek, v čigar senci se sedaj odigrava velika moritev bolgarskega naroda in njegovih voditeljev. Obsojeni so tudi med ostalimi tudi bivši regent princ Kiril, ministrski predsednik Filov in general Mihov. Obtoženi so bili nadalje vsi bivši ministrski predsedniki in ministri ter mnogo drugih Bolgarov, ki so predstavljali vodilno plast naroda. Značilno je, da je bilo izrečenih 105 smrtnih obsodb, čeprav je zahteval državni pravdnik le 5 smrtnih obsodb.

Med žrtvami sovjetskih rabljev je tudi ministrski predsednik izdajalske vlade Moravjev, ki je bil vodja kapitulacijskih pogajanj pred boljševiki. Obsojen je bil na dosmrtno ječo. Med obsojenimi je celo Muškatevalijev, ki je bil zastopnik Moskvi prijazne opozicije ter je bil kasneje posredovalec za premirje v Kairu.

Ženeva, 3. febr. V četrtek zvečer ob 23. uri so ustrelili vrsto bolgarskih politikov, ki jih je obsodilo na smrt boljševiško sodišče. Med ustreljenimi sta tudi ministrski predsednika Bužilov in Bagrjanov. S temi možmi in z njihovo umoritvijo je bila prizadeta vsa narodna Bolgarija, ki se je borila za svojo čast in svobodo.

Izvršitev smrtne obsodbe je le prvo dejanje likvidacije in iztrebljenja bolgarske inteligenčnega sloja ter najodličnejših zastopnikov narodnih bolgarskih krogov. Bolgarski narod mora sedaj nositi grozovite posledice strahopetne kapitulacije izdajalske in zločinske klike, ki je izročila Bolgarijo boljševizmu. Moskva postopa po svoji stari metodi: Najprej kapitulacija, nato likvidacija in iztrebljenje! Rabiji v Sofiji bodo imeli še mnogo dela, kajti tem smrtnim obsodbam bodo sledile nadaljnje, dokler ne bodo iztrebljeni poslednji zastopniki narodnozavedne Bolgarije ter vse vodilne politične sile.

Značilno za Moskvo in njeno politiko je dejstvo, da si celo bivši ministrski predsednik Bagrjanov, ki je poleti 1944 z izdajstvom Nemčije pripravil kapitulacijo Bolgarije in s tem na široko odprl vrata boljševizmu, ni mogel s tem svojim udinjanjem odkupiti življenja. To je nadaljnji primer, da kremeljski rabiji likvidirajo tudi izdajalce, potem ko so ti opravili svojo dnjnarsko delo.

Krvave obsodbe v Sofji kažejo povsem jasno, da divja v Bolgariji boljševiški moriški teror, ki deportira in iztrebija sto tisoče najboljših Bolgarov in ki hoče uničiti ves bolgarski narod.

Dunaj, 3. febr. Ministrski predsednik bolgarske narodne vlade prof. Alexander Cankov je zavzel v petek v nekem radijskem govoru bolgarskemu narodu stališče o smrtnih sodbah sofijskega ljudskega sodišča. Bolgarijo, tako je rekel med ostalim, hočejo ocropati njene inteligence. Bolgarskemu narodu ni bila v vsej njegovi zgodovini nikdar prizadejana večja sramota, že nikdar niso lahkomiselneje postopali z njegovo usodo. Bolgarskemu narodu preostaja samo eno: boj v vsakem položaju in z vsemi sredstvi. Vojna ne bo prej končana, tako je zaključil Cankov, dokler boljševizem ne bo uničen. Bolgarska narodna vlada veruje v to zmago, kot veruje v bodočnost Bolgarije.

Dunaj, 3. febr. Propagandni minister bolgarske narodne vlade Kristo Statev je rekel nekemu časnikarju glede smrtnih obsodb v Sofiji, da je to samo pričetek sistematičnega iztrebljenja bolgarske narodnozavedne inteligence. Boljševizem je vdrl v Bolgarijo z namenom, da bi popolnoma zasužnil bolgarski narod, kar je dobro razvidno iz moskovske pogodbe o premirju. Boljševizem si je stavil tri naloge: 1. izropanje človeških in materialnih sil bolgarskega naroda za lastne vojne cilje; 2. utrditi boljševiski režim v Bolgariji kot podlago za popolno obvladanja Balkana; 3. doseči ta cilj v čim krajšem času.

Kot sredstvo za dosego teh ciljev so ljudska sodišča, pri katerih ni niti govora o določilih, ki so značilna za sodišča v smislu evropskega kulturnega pravnega reda. Za to krinko se skrivа živa guljotina, ki jo vodi Moskva. Dokaz za to je sodba sofijskega ljudskega sodišča 1. februarja 1945.

Predlagani jugoslovanski regenti

Amsterdam, 3. febr. V londonskih jugoslovanskih krogih potrjujejo po Reuterjevi vesti, da je predlagal kralj Peter za člana regentskega sveta generala Simovića, dr. Juraja Šutleja in ing. Dušana Sernca. Sadašnja vlada je pristala na to predlogo na zvečerji seji, nakar so ga takoj brzojavno sporočili Titu v Beograd, da bi ga odobril »narodni osvobodilni odbor«. Tito odvaga priklonitev do konca tega tedna.

ODOBRENO

Dr. Julij Pöltzer v »Tanhäuserju«

V ljubljanski Operi bo gostoval v Wagnerjevem »Tannhäuserju« nemški komorni pevec, tenorist dr. Julij Pöltzer. Pevec je izrazit wagnerijanski tenorist za junaške partije in poleg Lorenza v vsem Reichu najboljši zastopnik te stroke. Zato je nastopal na največjih nemških odrih: v Berlinu, na Dunaju, v Münchenu, Vratislavi i. dr. Pöltzer je končal šestletni pevski študij v dunajski Državni operi. Kot prvo glavno partijo, ki mu je prinesla zmagovit uspeh, je pel Sigmunda. S tridesetimi leti je že dosezal velike uspehe s tenorskimi partijami v »Prstanu Nibelungov«. L. 1936. je prejel naslov komornega pevca. Njegov stalni angažman je bil nekaj časa München, kjer je bil dve sezoni angažiran skupaj z Julijem Betettom.

Dr. Pöltzerjeva visoka postava je kakor ustvarjena za Wagnerjeve junake. V njegovem moško izrazitem obrazu sije dvoje svetlih, zgovornih oči; usta izdajajo energijo, a njegov govor živahnost in prožnost v mislih in izrazu. Kot človek je preprost, ljubezniv, na njem ni sledu zvezdništva, prav nič hotene distance in narejenega bleska. Topla iskra resničnega človeštva gori v tem umetniku, čigar credo je: Biti hočem čist služabnik velike umetnosti.

V razgovoru je dejal med drugim: Ko sem prevzel l. 1930 po Heinrichu Knoteju Siegfrieda in druge Wagnerjeve junake in sem ga prosil za nasvet, kako naj se lotim te težke naloge, mi je dejal: »To je problem, ki ga boste reševali — kakor jaz — vse življenje, vedno znova, pred vsako partijo. Kako naj pridem skozi to goščavo visokih tonov in debeli orkester?« Knote je imel prav. Za wagnerijanskega pevca je prva dolžnost, da zna pri najboljši pevski tehniki pravilno varčevati z glasom, sicer se izpoje v nekaj letih. — Umetnik mora neumorno delati, se vedno znova učiti in izpopolnjevati, biti strogo kritičen nasproti sebi...

O sebi je povedal, da je bil njegov praded v Mariboru nadučitelj, ded in oče pa sta bila v Admontu gozdarska upravitelja. Od tod ima veselje do lova in narave. »Ljubim zemljo«, je rekel, »in imam več posestev: polja in vinograd. Nedavno sem s tremi pari volov in najtežjim plugom, ki reže pol metra globoko, z žulji na rokah, a z največjim užitkom preoral svoj vinograd.« Zanimivo je, da je ta pevec doktor medicine.

Njegovo delo na skušnjah je bilo posebno značilno. Pevec, ki ima okrog sto predstav Tristana, sto Siegfriedov in šestdeset Tannhäuserjev, je skušal z vedno isto pripravljenostjo ponavljati prizor za prizorom v korist našega ansambla. Kolegialno je svetoval, opozarjal na boljše rešitve vlog, prispeval z vsem svojim znanjem k celoti. Vedno je dobre volje, vedno neumoren, delaven, nikdar utrujen, naveličan ali zdolgočasen: vzoren primer umetnika. Zato pomeni njegov nastop v ljubljanski Operi dogodek v kroniki slovenskega »wagnerijanstva.«

IZ LJUBLJANE

Obnova tramvajskega prometa

Na podstavi čl. 6 izvršilnih določb o omejitvi potrošnje električnega toka z dne 13. januarja 1945, je prezident pokrajinske uprave dovolil, da električna cestna železnica v Ljubljani do nadaljnje odredbe obratuje v času od 7.30 do 9.30 ure dopoldne in od 12. do 17. ure popoldne. Uprava Splošne maloželezniške družbe d. d. mora poskrbeti, da se sneg ob progi počisti tako, da ne bo oviran avtomobilski promet.

Potrošnja plina omejena

Šef pokrajinske uprave je predpisal naslednje omejitve v potrošnji plina: 1) Z dnem te odredbe se ukine dobava plina zasebnim potrošnikom z izjemo: zasebnih gospodinjstev, ki nimajo druge možnosti kuhanja kakor na plin, javnih kuhinj, bolnišnic, sanatorijev in dobrodelnih ustanov, zdravniških ordinacij in zobotehnikov, lekarn in drogerij, manstvenih zavodov in njihovih laboratorijev, industrijskih in obrtnih obratov, ki jim uporabljajo za proizvodnjo. Kljub temu se sme plin oddajati tudi zasebnim gospodinjstvom, ki imajo otroke mlajše od 2 let ali nimajo kuriva, dokler se jim kurivo ne nakaže, ako takšno okolnost izkažejo mestni plinarni.

2) Urnik za odadjo plina z normalnim pritiskom se določa: od 6.45 do 7.15 ure, od 10.30 do 13. ure in od 18.30 do 19. ure, toda po 8. februarju t. l. večerna oddaja plina odpade.

Obenem je g. šef pokrajinske uprave izdel navodila pristojnemu službenemu mestu, da po najhitrejši poti oskrbi dosedanje plinske potrošnike z dodatnim kurivom.

* * *

u— **Novi grobovi.** Za vedno je zapustil svojce ravnatelj državnih železnic v pokoju g. Rajko Golob. Pogreb bo v nedeljo ob četrt na 10 iz kapelice sv. Andreja na Žalah k Sv. Križu. — Po kratki mučni bolezni je umrl sin gostilničarke g. Franci Anžič. Na zadnji poti ga bodo spremili v ponedeljek ob pol 9 iz kapele sv. Jakoba na Žalah k Sv. Križu. — Preminila je ga. Marija Volkova. K večnemu počitku jo bodo spremili v nedeljo ob četrt na 11 iz kapele sv. Jožefa na Žalah k Sv. Križu. — Dotrpela je vdova po vladnem svetniku ga. Ana Župnek. Pogreb bo v ponedeljek ob 9 iz kapelice sv. Marije na Žalah k Sv. Križu. — Naj v miru počivajo! Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— **Stane Brodnik na zadnji poti.** V četrtek popoldne je nastopil svojo zadnjo pot g. Stane Brodnik, ki je postal žrtev sovražnega letalskega napada. Velika množica ga je spremila do groba. Med udeleženci so bili med drugimi tudi zastopniki oblastev in veliko pokojnikovih tovarišev iz bivše telesno-vzgojne organizacije na Viču, v kateri se je pokojni Stane udejstvoval kot praporščak in telovadec. Pred viško cerkvijo je opravil pogrebne molitve prota. Žalni obred — prvi na Viču, je napravil na zbrane globok vtis. Med petjem »Večnaja pamjat« so položili v prerani grob tragično preminulega Staneta Brodnika. Pokojnika bodo ohranili vsi, ki so ga poznali, v trajnem in trajnem spominu.

u— **Usmiljenja prosi Čika Sava tistega, ki je pretekli torek odnesel iz Daj-Dama njegovo čepico in blago za obleko. Dobrotni Čika Sava, ki je svojčas rad poklanjal potrebnim, da ni vedela levica, kaj je dala desnica, je zadnji čas zaradi bolezni tako opešal, da si sam ne more več prislužiti vseh za življenje potrebnih dohodkov, zato mu je tudi Zimska pomoč naklonila blago za obleko. Čika Sava prav lepo prosi tistega, ki je odnesel njegove stvari, da jih vrne prav tja, kjer jih je vzel, ali pa mu jih pošlje na kak drug način. Storil bo res dobro delo.**

u— **Leseni most na Cesti II čez Glušičo v Rožni dolini je zaradi popravila za vozni promet zaprt ter naj se zato vozila do nadaljnjega preusmerijo po Tržaški cesti ali Cesti II.**

u— **Prijava biciklov v letu 1945.** Uprava policije v Ljubljani poziva lastnike biciklov, da prijavijo za leto 1945. svoje bicikle v smislu odredbe Prezidenta pokrajinske uprave z dne 2. junija 1944. Pri re-

ZATEMNITVENI ČAS
na tednu od vključno 5. febr. 1945 do vključnega 11. febr. 1945 je
ODD 18.05 DO 7. URE.

gistraciji kolesa se plača 10 din [illegible]. Urad za prijavo koles poslej [illegible] vsak delavnik med 8.—11. in 15.—17. uro v Beethovnovi ulici št. 7. Tam se dobijo predpisane prijavnice (tiskovina po 1 liro).

u— Ves pouk na srednjih šolah uspešno nadomeščajo in izpopolnjujejo specialne strokovne instrukcije — Kongresni trg 2/II.

u— **Sv. maša zadušnica za pok. Štrekelj Marto** bo v ponedeljek 5. februarja ob 8. uri v župni cerkvi sv. Petra.

u— »Korepetitorij«Mestni trg 17/I nudi dijakom srednjih in meščanskih šol vso pomoč pri učenju (razlaga in izpraševanje). Zelo ugodno tudi za tiste, ki bodo konec leta delali izpit. Informacije dnevno.

u— **Specijalist za ušesa, nos in grlo dr. Janko Hafner,** Resljeva cesta 9/I, zopet redno ordinira.

u— Srednješolcem (-ikam) priporočamo učenje strojepisja. Praktično znanje, vsakomur koristno. Novi tečaji 5., 6., 7. februarja. Ure dogovorno. Vpisovanje, informacije: »Christofov trgovski učni zavod«, Domobranska cesta 15.

u— **Znanje strojepisja je potrebno in koristno vsakomur!** Pričetek novih tečajev 5., 6., 7. februar. Ure dogovorno. Vpisovanje, informacije: »Christofov učni zavod«, Domobranska cesta 15.

v— Sv. maša zadušnica in slovesni rekvijem za pokojnim g. dr. Jožetom Voršičem bo v ponedeljek 5. februarja ob 7. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi pri glavnem oltarju.

BELEŽNICA

KOLEDAR

Nedelja, 4. februarja: Andrej K.
Ponedeljek, 5. februarja: Agata.

DEŽURNE LEKARNE

Nedelja: Mr. Sušnik, Marijin trg 5; Dev-Klanjšek Dia, Gosposvetska cesta 4; Bohinec ded., Cesta 29. oktobra 31.

Ponedeljek: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; Bahovec, Kongresni trg 12, in Mr. Nada Komotar, Vič, Tržaška cesta.

Nedeljsko dežurno zdravniško službo ima mestni zdravnik dr. Franc Vizjak, Tržaška cesta 42.

Zatemnitev od 18.05 do 7.

Oddajniška [illegible] Primorje

RADIO LJUBLJANA

NEDELJA, 4. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—8.00: Veseli zvoki za nedeljsko jutro. 8.00—8.15: Orgelska glasba. 8.15—8.30: Versko predavanje. 8.30—8.50: Mladina poje (prenos). 8.50—9.00: Poročila v slovenščini. 9.00—10.00: Osrednji nemški spored. 10.00 do 10.15: Poročila v nemščini. 10.15—11.00: Naša zakladnica. 11.00—11.30: Osrednji nemški spored. 11.30—12.00: Slovenska ljudska oddaja. 12.00 do 12.30: Narodni spored, nato opoldanski koncert. 12.30—12.40: Poročila v nemščini in slovenščini. 12.40—14.00: Nemški ljudski koncert. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10—15.00: Pozdravi iz domovine. Radijski orkester vodi D. M. Šijanec, sodeluje komorni zbor. 15.00—15.45: Domač koncert. Izvajajo: Petrovčič Roman — bariton, Milan Viher — violina, Stanko Prek — kitara, Marijan Lipovšek — klavir. 15.45—16.00: 15 minut za podeželje. Inž. Ivan Oblak: Kmetimo bolj gospodarsko. 16.00—18.00: Koncert za vojake. Vmes poročila v nemščini in slovenščini. 18.00—19.00: Nesmrtna glasba nemških skladateljev. 19.00—19.30: Mali koncert — sopranistka Franja Senegačnik in Marijan Lipovšek, klavir. 19.30—19.45: Poročila v slovenščini. 19.45—20.00: Kaj prinaša prihodnji teden. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—22.00: Osrednji nemški spored. 22.00—22.15: Poročila v nemščini. 22.15—23.00: Malo kramljanja, malo plesanja — plesni orkester vodi D. Prevoršek. 23.00 do 24.00: Glasba pred polnočjo (prenos).

Iz pisarne narodnih pionirjev

V pisarni narodnih pionirjev v Kolodvorski ulici 22 naj se javijo: Terezija Pourhaj, [illegible] 2; [illegible] Dragotič, Kotičeva ul. 4 Marija Žakelj, Malnič va 16; Silva Cvirn, Poljanska cesta 6; Andrej Sever, Vevče 105; Terezija Bolta, Šmartinska cesta 6[illegible]; Turk, Strelišče; Karolina Anžič, Vevče 52; Andrej Lampret, Vevče 8; Urška [illegible] doma, Belwiesova cesta 42; Katarina Lakner, Društvena ul. 14; Marija Mežik, Sv. Petra cesta 5; Boža Derbič, Tržaška cesta 42; Josipina Bevčič, Predovičeva ul. 2?; Josip Levpušek, Gajeva ul. 5; Nežka Zalokar, Rudnik 112; Vinko Senc, Rimska cesta 23.

Pakete: Marija Strgar, [illegible] Primorje

OBVESTILA »PREVODA«

NAKAZILA ZA OSEBE NAD 65 IN 75 LET STAROSTI

Osebe med 65. in 75. letom (rojene pred letom 81880 in leta 1850) dobe prihodnji teden nakazila za mleko. Nakazila bodo delili uradniki v mlekarnah po naslednjem vrstnem redu: 5. t. m.: Ambrožič, Brodič, Filipič, Vidmar; 6. t. m.: Bonča, Gmajnar, Janežič, Pretnar; 7. t. m. Drole, Guželj Kerin, Roš; 8. t. m. Gruden, Jelnikar, Korošec, Štukovec; 9. t. m.: Kovačič Bronislava, Krese, Lupine, Špan; 10. t. m.: Potočnik, Rupena, Škorjanc, Zajc.

Nakazila se bodo delila od 9. do 13. in od 14. do 17. ure. Upravičenci naj predložijo točno izpolnjeno živilsko karto za februar. Tisti, ki že dobivajo mleko na bolniška nakazila, morajo dvigniti starostna nakazila, ker jim bodo bolniška nakazila odvzeta, ko za bo pričelo deliti mleko na starostna. Kdor nakazila ne bo dvignil v mlekarni, v katero spada, ga bo dobil v uradu v Maistrovi ulici 10 med uradnimi urami (7.30—11.30) šele od 20. februarja dalje, zato naj ga pravočasno dvigne v mlekarni.

V mlekarni Čerin dobe upravičenci nakazila v petek 9. t. m. od 9. do 11., v mlekarni Korbar pa isti dan od 7.30 do 9.

Zavodi naj predlože sezname teh upravičencev 6., 7. in 8. februarja.

Kdor pa v svoji mlekarni nakazila ne bo dobil, ker se je med tem preselil ali priselil, naj se ogласi v uradu med 13. in 17. februarjem.

DELITEV JAJC

Mladina do 9. leta starosti in noseče žene prejmejo na odrezek A2, B2, C1 in N3 nakazila za mleko, skupine 1, 2—3, 4—6, 7—9 in N od 6. t. m. do 10. t. m. po 1 jajce v mlekarnah, kjer prejemajo sveže mleko.

Vse mlekarne, ki razdeljujejo polnomastno mleko, poživamo, da pridejo po jajca v ponedeljek 5. t. m. v Centralno mlekarno, Miklošičova ulica 10.

NAKAZILA RACIONIRANIH ŽIVIL ZA FEBRUAR

Racioniranci racioniranih živil v Ljubljani naj dvignejo pri Prevodu, Novi trg 4/II, nakazila za riž, fižol, sladkor, olje in drugo po naslednjem redu: v ponedeljek 5. t. m. z začetnicami A do J, v torek 6. t. m. K do Ma, v sredo 7. t. m. Me do P, v četrtek 8. t. m. R do Ž.

Rižarna bo delila riž iz skladišča v rižarni od 6. do 9. t. m. od 8. do 12. in od 14. do 16. ure. Tam se riž tudi plača in oddaja vreče.

»PREVODOVI« POMENKI

Jasni računi, dobri prijatelji. Tehtnost tega globokega spoznanja prihaja v sedanjih zamotanih časih vedno bolj v poštev. Vsakogar tarejo danes razne tegobe in je povsem umljivo, da si iščejo ljudje neko tarčo, na kateri bi sprostili svoje nejevolje. Ena takih ljudskih tarč je tudi vsaih morda upravičeno, prav pogosto pa povsem nepoučeno, pogosto tudi celo zlonamerno zabavljanje čez stvari, ki se tičejo naše prehrane. Nedaj bi se obrnil prizadeti, odnosno domnevno prizadeti na pristojna mesta, zabavlja kar povprek na »Prevod« in daje s prav radodarno roko vse odrešilne nasvete, kako bi bilo treba ukreniti to, kako preprečiti ono. Največkrat se pa pri tem pokaže, da ljudje v veliki večini ne poznajo predpisov in določb, veljavnih za našo prehrano, ali pa jih kršijo po svoje, kakor jim pač bolj ustreza. Kakor se najde med tisoči navadnih škofjih tu pa tam tudi kakšna z biserom; prav tako so tudi redki, zares upoštevanja vredni predlogi iz vrst potrošnikov. »Prevod« sam sestoji namreč tudi iz potrošnikov, zato ve dobro sam, kje žuli naše prehrano čevelj, in skuša po možnosti spraviti v sklad izpolnjive želje. Pametne nasvete pa smo že doslej upoštevali in nam bodo ljubi tudi v bodoče.

Da se poglobijo stiki med »Prevodom« in potrošniki, bomo od časa do časa pod gornjim naslovom dajali nasvete in obravnavali predloge, ki nam prihajajo iz vrst potrošnikov.

NADOKNADA ŽIVILSKIH NAKAZNIC

V zadnjem času se množijo primeri, da prihajajo stranke s prošnjo za nadoknado živilskih nakaznic. Pri tem navajajo najzaličnejše vzroke, kakor: da so nakaznice izgubili ali pri nakupu pozabili, da so jim bile ukradene in podobno. Premetenejši navajajo, da so nakaznice pri popravljanju pomotoma vrgli na ogenj. Največkrat so krivi otroci, češ da so se igrali z nakaznicami in jih zažgali. Nekateri hodijo celo na policijo, da jim ta izda potrdilo o prijavi na kakršen koli način izgubljene nakaznice. Prav samozavestno prihajajo s temi potrdili na »Prevod« in najmanj upaš ali, če ne dosežejo svojega namena.

Enkrat za vselej povemo, da so predpisi pač takšni, da se v nobenem primeru ne nadoknadijo izgubljene, pozabljene, ukradene, po pomoti zažgane ali na kakršen koli drug način uničene živilske nakaznice. Predpisi predvidevajo nadoknado živilskih nakaznic samo za primer višje sile, kakor obsežnega požara, poplavi, potresa in podobnih elementarnih nezgod. Toda tudi pri teh primerih se morajo upoštevati le tisti, ki so bili tem izgubili vse razen golega življenja. Predpisi protileталske zaščite namreč točno predvidevajo, da imej vsakdo poleg drugih papirjev tudi vrednost vedno skrbno pripravljene za vsak primer tudi živilske nakaznice. Te so danes vsakojake kakšen denar, ki ga tudi nihče ne daje otroku za igračo, niti ga pomotoma ne meče na ogenj. Zato ve, da mu ne bo izgube nihče nadoknadil. Razumemo popolnoma, da je danes težko živeti vsi mesec brez živilske nakaznice, zato pa naj vsi skrbno čuvajo te listine. Ponavljamo, ne dolajte si poteev in ne nadlegujte policije s prošnjami za potrdila, ker nihče ne bo dobil nadoknadenih živilskih nakaznic, če je prišel po kakršni koli okolnosti naradi svoje nepazljivosti ob nje.

GOSPODARSTVO

Omejitev trgovskih pribitkov

Na podlagi čl. 2. naredbe Vrhovnega komisarja z dne 3. oktobra 1944 je komisar za cene za Ljubljansko pokrajino izdal naslednjo odredbo, ki bo stopila v veljavo en dan po objavi v »Službenem listu«:

Za vse blago, za katero komisar za cene v Ljubljanski pokrajini ni na novo uredil cen, smejo trgovci na debelo in drobno v bodoče zaračunavati dosedanje pribitke na nabavno ceno samo tedaj, če znesek pribitka v odstotkih ne presega naslednje najvišje meje: a) v trgovini na debelo: 1) dvakratnega, v prvi polovici 1943 izračunanega zneska pri trgovskih pribitkih do 6 odstotkov; 2) en in polkratnega, v prvi polovici 1943 izračunanega zneska pri trgovskih pribitkih 8 in več odstotkov; 3) 12 % osnovne cene v prvi polovici 1942 pri trgovskih pribitkih nad 6 in pod 8 odstotkov. V trgovini na drobno se smejo dosedanji pribitki na nabavno ceno zaračunati samo, če znesek pribitka v odstotkih ne presega: 1) dvakratnega, v prvi polovici leta 1943 izračunanega zneska pri trgovskih pribitkih do 30 odstotkov; 2) en in polkratnega v prvi polovici leta 1943 izračunanega zneska pri trgovskih pribitkih 40 in več odstotkov; 3) 60 % osnovne cene v prvi polovici leta 1945 pri trgovskih pribitkih nad 30 % do pod 40 %.

Po gornjih določbah dopustni trgovski pribitki morajo biti navedeni na vseh izstavljenih računih. Blago mora prehajati od proizvajalca na potrošnika po najkrajši poti. Vključitev več ko enega trgovca na debelo ali na drobno ne sme podražiti blaga. Izvršilne določbe k tej naredbi izda komisar za cene s posebnim razpisom.

Uporaba električnih motorjev v industriji in obrti

Predsednik Pokrajinske uprave dr. general Rupnik je izdal naslednjo naredbo o spremembi čl. 5., odstavka 1., izvršilnih določb o omejitvi potrošnje električnega toka z dne 13. januarja t. l. («Službeni list» 8/5). Ta 1. odstavek čl. 5. se odslej glasi takole: Industrijski in obrtni obrati smejo uporabljati električne motorje v več kakor dvema konjskima silama zmogljivosti samo v času od 9. do 16. ure (doslej od 9. do 10. in od 12. do 16. ure).

NAREDBA O DOVOLITVI ZASEBNEGA SMUČARSTVA

Šef Pokrajinske uprave je izdal naslednjo naredbo:

Čl. 1. Veljavnost naredbe o prepovedi zasebnega smučarstva z dne 8. februarja 1942, št. 22 (Službeni list št. 44/72 iz 1942) se ukinja za osrednje območje Ljubljanske zaporne črte.

Čl. 2. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu šefa Pokrajinske uprave v Ljubljani.

15 BOKSARJEV JE NASTOPILO

Sinoči ob 18.30 so se v dvorani [illegible] Unitasa zbrali tridnevni bokserski turnir v [illegible] ŽSP Harmsa, na katerem je nastopilo vseh 15 boksarjev, med njimi več znanih [illegible] Jesenic in Kranja ter že [illegible] prireditelja, ki so se [illegible] v zadnjih tednih pod [illegible] vodstvom. Naprednik je vidno, [illegible] njih že v marsičem potrenirani [illegible] zmagovalci in zmagovalci [illegible]. Pri vsem je prišel najodločneje odločno, da zmage z k. o. do rezultata in tudi [illegible].

Zmagovalci med [illegible] so bili: [illegible] nik, Bam (oba Celovec) [illegible] po točkah, Požar (II.) [illegible], Kollegger (Celovec) [illegible] Župan (Jesenice) po točkah, medtem ko je [illegible] boj Pristov (J.) — Birjak (II.) [illegible]. V zadnjem srečanju se je Vidic (Kranj) [illegible] semšanu Rasingerju. — Tehnično je najbolj [illegible] Kollegger, na lepi višini je bila tudi borba med Županom in Eisenreichom (Zagreb).

Turnir se nadaljuje danes ob 17. v frančiškanski dvorani.

MALI OGLASI

Službe išče

KUHARICA prvovrstna išče službo v boljši gostilni ali privatni hiši. Naslov v Jutru. 2706-1

KUHARICA boljša, z gospodinjsko šolo, vešča vodi samostojno večje gospodinjstvo in kobarica, greto najraje v skupno službo dnevno od 8—18.30. Ponudbe na Jutro pod »Pridni in poštena«. 2784-1

GOSPODIČNA išče popoldansko službo pri večjemu podjetju. Vešča več jezikov in korespondence. Ponudbe Jutru pod »Sposobna«. 2447-1

STARA KUHARICA in kharica išče zaposlitve pri mesta. Ponudbe Jutru pod »Za nekaj ur dnevno 94«. 2773-1

Služba dobi

DELAVKE za knjigovezno in kartonažo, sprejme. Karton, Kolodvorska 3. 2688-1a

FOTOREPORTER, izvežban Letkaš, dobi stalno namestitev. — Mnogo ugodnosti. Ponudbe na Jutro pod »Fotoreporter«. 2763-1a

KUHARICO za vsa gospodinjska dela, sprejmem takoj. Plača po dogovoru. Naslov v Jutru. 2699-1a

NATAKARICO in strežno pomočnico sprejmem za dobro idočo gostilno in trgovino. Resne ponudbe Jutru pod »Vesna v službi«. 2680-1a

VRTNAR za zelenjadni in sadni vrt, izurjen samostojen, 50 let star, dobi takoj dobro namestitev. Ponudbe Jutru pod »Dober vrtnar«. 2648-1a

GOSPODIČNA vajena nege otrok, dobi takoj dobro službo pri majhnem fantku. Naslov v Jutru 2675-1a

SLUŽKINJO samostojno za vsa gospodinjska dela, pridno, pošteno in vljudno, sprejme res dobra hiša 2 odraslih oseb. Naslov v Jutru. 2761-1a

SLUŽKINJO sprejme boljša družina treh odraslih oseb pod zelo dobrimi pogoji. Posebna izven. Nastop po dogovoru. Naslov v Jutru. 2516-1a

Zaslužek

PROFESORJA ali inženirja, dobrega inštruktorja za opisno geometrijo od začetka napej. Sklem. Pismene ponudbe Jutru pod »Strojna tehnika«. 2696-3

VOLNO sprejmem v predelo. Naslov v Jutru. 2678-3

FRANCOŠČINO poučujem po lahki in hitri metodi. V pouk sprejmem tudi začetnice. Interesenti naj sporoče svoj naslov Jutru pod »Sigurni uspeh«. 2770-3

Izgubljeno

VAJENKO za damsko krojaštvo, sprejmem takoj. Milka Habjan, Igriška 11 2660-44

Prodam

PRTE, bele in pisane, predvojne, prodam. Naslov v ogl. odd. Jutra. 2154-6

FRIGIDAIRE elektroavtomatski, za gospodinjstvo prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Delna zamenjava predmete«. 2504-6

PEREGRINJALO ali preprogo, predvojno blago ugodno prodam. Rimska cesta 8/II, vrata 16. 2606-6

KAUČ nov, plišast, prodam. Ogled med 11. in 14. uro. Naslov v Jutru. 2510-6

PES ilirski ovčar, 3 leta star, dober čuvaj naprodaj. »Furnir«, Dolar. Frančiškanska 4 2681-6

NAOČNIKE št. 1½, kombinirane za gledanje na bližu in daleč, prodam. Wolfova 10/I. 2778-6

KITARO prodam. Streliška ul. 7. 2778-6

NARODNO NOŠO moško, s dežnikom in težko srebrno verigo staro ca. 150 let in žensko nošo, kompletni, dobro ohranjeni, prodam. Naslov v Jutru. 2782-6

SUKNJO lepo, temnomodro, moško, zimsko, predvojno blago, za večjo in krepko postavo, prodam ali zamenjam. Kozarc, Bleiweisova 16/I. 2785-6

GASPERČEK, harmonika, otroške gojzerje, prodam ali zamenjam. Sv. Petra 4a. 2787-6

SVINJO, 60 kg težko, za rejo, prodam. Salezijanska 11, Kodeljevo.

2788-6

SUKNJO moško, dobro ohranjeno, prodam. Maribor, Sv. Petra c. 25. 2789-6

DEFEKTOR z 2 slušnikoma, prodam za 700 lir. Naslov v Jutru. 2792-6

APNO žgano zupet dobite pri tvrdki Fr. Rehberger, trgovina z apnom in kurivom v Ljubljani, Rožna dolina, cesta VII. št. 15. Sprejemajo se naročila za pomlad. Kolčina omejena. Pohitite z naročil. 2793-6

ČEVLJE št. 36, otroške, visoke, dobro ohranjene, dvo kozneno gamštrno, čepica, muf in ovratnik, prodam ali zamenjam. Medvedova 14, II. nad. 2652-6

KOSARO otroško, iz najtrdnejšega materijala, na gumi kolesih, prodam. Sedej-Strnad, Prešernova ul. 3. 2767-6

HARMONIKO 3-vrstno, s polovni, diatonično, prodam ali zamenjam. — Nunska ul. 3. 2776-6

OBLEK par prvovrstnih, prodam. Ogled pri Žigonu, Wolfova 10/I. 2777-6

BLAGO boljše, za par moških oblek in temnomodro svilo za halje, prodam. Naslov v Jutru. 2728-6

HLAČKE damske, zimske trikO in otroške nogavičke s hlačkami, od 1—7 let, več komadov, prodam. Naslov v Jutru. 2729-6

SANKE dvosedežne, prodam. Klobučar, Ciril-Metodova 47. 2732-6

KOLO moško, prodam ali zamenjam. Pod Hribom št. 9, Šiška. 2733-6

GOJZERJE, dobro ohranjene, št. 42½, prodam. Zaloška 69, Petrač. 2734-6

7 KOM. VRVI novih, deb. 1 cm dolžine od 3½—6m, 30 kom. rabljenih peres za žimnice, prodam. Naslov v Jutru. 2735-6

POSTELJO otroško in otroški stol, prodam. Wolfova 10/III, od 3. do 9.30. 2740-6

SERVIS za belo kavo, prodam. Staničeva 6/II. 2743-6

RADIOAPARAT 5-cevni, prodam. Ogled od 17. do 20. ure. Staničeva 6/II. 2744-6

GALOŠE moške, št. 42, nove, prodam. Naj ogled iz prijaznosti v trgovini »Peko«, Miklošičeva c. 2749-6

REŠO plinski, prodam. Naslov v Jutru. 2750-6

GOJZERICE otroške in eneške za 6—7 letnega prodam. Naslov v Jutru. 2751-6

KOLO moško, nemške znamke, popolnoma novo, z gumami, prodam. Naslov v Jutru. 2752-6

DRSALKE znamke »Elblunc«, št. 28, prodam. Rožna dolina, c. II, št. 39, desno. 2753-6

SERVIS steklen za kompot in pecivo, fino češko steklo, prodam. Tiržaška 12/I, levo. 2755-6

SERVIS jedilni in čajni, za 6 oseb, češki porcelan, nov, prodam ali zamenjam. Manfreda, Škofja 6. Ogled dopoldne. 2756-6

SVILO predvojno, 4½ m prodam. Naslov v Jutru. 2758-6

ČEVLJE sportne, ženske, št. 37, prodam ali zamenjam za volno proti doplačilu. Naslov v Jutru. 2759-6

PLAŠČ damski, temnomoder, za visoko postavo, dobro ohranjeno, prodam. Ogled v ponedeljek od 9. do 16. ure pri krojaču Kramarju, Mestni trg 3/II. 2761-6

DRSALKE št. 28 ugodno prodam. Naslov v Jutru. 2762-6

POPELIN prvovrstno blago, za moške srajce ali tropico perilo, ter nekaj damskih toplih trikO blač, prodam ali zamenjam. Naslov v Jutru. 2764-6

VIOLINO kompletno, lepo ohranjeno, prodam. Naslov v Jutru. 2659-6

POSTELJO s peresnico in žimnico, prodam. Naslov v Jutru. 2663-6

ZARNICE za radio, malo nabljene, prodam, odnosno dam v zamenjavo. Naslov v Jutru. 2769-6

BLAGO predvojno, 2x z 2.80, volneno, športno drap karo 180 široko, za moško obleko, kostum, prodam. Naslov v Jutru. 2664-6

SUKNJO za 11—13 letnega dečka prodam ali zamenjam za protivrednost. Baraga, Roš. dol. c. X, 13. 2665-6

KREDENCO kuhinjsko, malo nabljeno, prodam. Naslov v Jutru. 2673-6

2 STISKALNICI za sadje, lesjo [illegible] jeno manjšo, prodam. Franc Beljič, Šmeberje 50. 2684-6

MENTHOFORT
MENTHOFORM
DESINFIKCIJO USTIN GRLA DOBITE V VSAKI LEKARNI

STEDILNIK mizni, v dobrem stanju in dve plemenski zajki ter več moških prešičkov, prodam. Zaloška 26, Moste. 2694-6

HARMONIKO diatonično manjšo, primerno za učenca (Meinel Herold, 8 basov), skoro novo, ugodno prodam. Naslov v Jutru. 2598-6

Kupim

SLOVENSKO in tuje leposlovje ter ostale izvirne knjige in prevode — kupuje Janez Dolžan — knjigarna, Stritarjeva ulica. 407-7

KRZNENE PLAŠČE bele kožuščke, lisičje, divjerjeve kunje boe, dobro ohranjene kože domačih in divjih živali — kupuje Rot, krznarstvo, Mestni trg 8. 401-7

ZNAMKE posamezne, boljše, ali večje partije, kupim. V prvi vrsti znamke italijanske okupacije Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam takoj«. 2463-7

RUBIŠKE PALICE dobro ohranjene, kupim. Naslov v ogl odd Jutra. 1706-7

WELLSOVO svetovno zgodovino, kupim. Kliče me na tel. številko 27-84 knjigovodja 2546-7

STROJ šivalni, nabljan ali nov, levi šivalnik in 240 kom. kerzn. pločic kupim, delam na mesečnim obrokom za protivrednost. Mikič, Šmartinska 30. 2795-7

ELEKTROMOTOR ca 5½KS, dobro ohranjen ali nov, logaritmično računlon za elektrotehniko. Kuno aritmetiko za V. in VI. r. gimn., roman »Danes še celjski grof« in nikdar več kupim takoj. Ponudbe Jutru pod »Dobro stanje«. 2656-7

ROČKE (šante) plošča, kupuje »Petromaftar«, A. Bmelak, Ljubljana, Cirilmetodova 25a. J-442-7

»LEICA« ali slični foto aparat, kupim. Ponudbe z navedbo cene Jutru pod »Mikroskopski«. 2737-7

LODEN zelen, za obleko, predvojno blago, kupim ali zamenjam. Naslov v Jutru. 2741-7

PLAŠČ damski, debel, drap ali siv, odn. predvojno blago, kupim ali zamenjam. Naslov v Jutru. 2742-7

PREPROGO prosko ali bosansko, kupim. Ponudbe Jutru pod »Preproga«. 2747-7

KNJIGE! — Knjigarna Kleinmayr & Bamberg kupuje Dunajski Zvon 4 letnik, — Ljubljanski Zvon (1884, 1910, 1916), Kos Gradivo Saltykov, Paulokška znamenja, Melik Slovenija, Etnolog I/II, V/VI, X/XI, Fleis Cerkv. stavb. slogi, Pleteršnik Slovensko-nem. Itd slovar, Dimitrije Dinurovič Slovar 1936 spl. »Nolite« slovensko in nemško monastvene, najmoveje dobe, samo dobro ohranjene. 2691-7

V KOMISIJ. PRODAJO sprejmamo vsakovrstne boljše predmete. Parfumerija Venus, palača Bata. 2707-7

PLAŠČEK za dveletnega, prevovrstno ohranjen, kupim. Prodam (zamenjam) peč. Ponudbe Jutru pod »Praktično«. 2715-7

KOŽUH damski večji, črn ali temnorjav, kupim. Ponudbe Jutru pod »Le prvovrstno ohranjen!« 2503-7

VOZIČEK, pienice iz fibrnelo, kupim za dojenčka. Ponudbe Jutru pod »Dobro ohranjeno«. 2504-7

ŠTEDILNIK zidan, [illegible] zidan, na 2½ plošče, kupim ali zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 2561-7

TEHTNICO in decimalko, kupi ali zamenja za protivrednost Mlekarna, Senčni trg 17. 2755-7

VOZIČEK otroški, kupim. Ponudbe Jutru pod »Automobil«. 2766-7

RADIO 4 ali večcevni, dobro ohranjen, nemške znamke, kupim. Delno dam tudi protivrednost. Ponudbe Jutru pod »Vidljivi«. 2768-7

[illegible] 7 [illegible] in navedbo cene ponuditi Jutru pod »Moderno«. 2712-7

ČEVLJE dame, dobro ohranjene gojzerje, št. 36, zamenjam za velje št. 38—39, proti doplačilu. Cimerman, Šmartinska 103. 2780-7

ČEVLJE otroške, št. 36, močne, malo nabijene, zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 2783-7

GOJZERJE lepe, z usnjeno podlogo, št. 42, nove, zamenjam za moške iste, dobro ohranjene (lahko italijanske znamke). Ogled po dogovoru. Lepodvorska ul. 3/I, desno. 2786-7

ŠKORNJE moške, gumijaste, št. 45, moške gamaše ter 2 para moških zimskih čevljev, zamenjam za protivrednost. Naslov v Jutru. 2745-8

ČEVLJE damske, nove, športne, št. 37½, nizka peta, zamenjam za kurivo ali prodam. Naslov v Jutru. 2594-8

GOSTILNO dobro vpeljano, oddam ev. tudi prodam dobri gostilničarki ok. gostilničarju. Zelo dobra točka. Ponudbe Jutru pod »Dobro vino« 2678-17

Posest

ZEMLJIŠČE industrijsko, od 4000 do 10.000 kv. m, prodam po Lir